

Notes breus

ASSENTIMENT

Dissabte passat tingué lloc a Reus un míting pro-Estatut del qual FOMENT en donà compte oportunament. El mateix dia se celebraren actes iguals en altres indrets de les nostres comarques. Cada dia se'n celebren d'iguals per tots els indrets de Catalunya. Fins el pròxim dia 2 d'agost els mítings seran nombrosos i en tots ells una paraula serà pronunciada com un crit d'alliberament: Estatut.

La propaganda pel referèndum té un encís que no hem sabut trobar mai en cap campanya electoral. Les eleccions del 12 d'abril, com les eleccions del mes de juny, tenien caràcter plebiscitari; tenien dues significacions ben definides. Amb les primeres, hom anava a enderrocar la dictadura borbònica; amb les segones hom edificava el casal de les llibertats hispàniques. Tant en les unes com en les altres, no obstant, el factor personal no era possible que deixés de fer pesar la seva influència. Hom votava la idea, a través, però, de l'home, i l'elector podia, encara, en moments de flaqueza, sacrificar la idea per rancúnia o afecte al candidat.

El plebiscit és tot una altra cosa. Pendre part en un referèndum és participar directament en la promulgació de les lleis. El diputat pot fer, un dia, un mal ús de la delegació que se li confii; el mandatari pot estar en desacord, un dia, amb els electors que l'elegiren. El plebiscit lleva tota discrepància. El ciutadà actua personalment i el seu sufragi té tota l'eficàcia; el seu vot de primer grau arriba intacte i exerceix poder.

Els catalans no sabíem encara què cosa era un plebiscit; mai no havíem donat la nostra opinió determinant en un referèndum. La primera vegada que podem actuar directament ho fem per a donar-nos la nostra pròpia llei. Qui serà el que prescindirà d'aquest dret que ens atorga la democràcia? Quin esperit liberal deixarà passar el pròxim diumenge sense donar el seu assentiment a l'aprovació de l'Estatut? Quin català gosarà negar el seu vot afirmatiu a la promulgació del codi polític que ha de regir les hores glorioses de la Catalunya de demà?

XEIX

L'èxit que s'apropa

Un preludi de l'èxit que obtindrà l'Estatut el dia dos d'agost, va ésser el viatge triomfal del nostre President Macià per les terres de la Ribera de l'Ebre, Falset i Camp de Tarragona.

Era emocionant de veure aquelles multituds de ciutadans de totes les edats i condicions socials, amb les cares colrades pel sol, com s'entusiasmaven i s'enardien en veure i sentir a Francesc Macià.

Aquell entusiasme no era una cosa postissa ni l'enlluernament dels pagesos davant la resplendor d'una corona reial; sinó que era la demostració sincera de l'afecte que aquelles multituds sentien per la figura excelsa del nostre venerable president, en el qual veien el símbol de totes les ànsies de justícia i de llibertat per les quals tants anys fa que brega el nostre poble.

En aquelles manifestacions nosaltres hi vàrem veure, en molts, l'expressió, d'una manera inconscient encara, de l'esperit racial el qual es desvetlla, i fa glatir el cor en trobar-se cara a cara amb autoritats que parlen, pensen i senten els mateixos sentiments que nosaltres.

Aquesta autoritat no ens pesa ni ens fa angúnia com les que ens imposen d'una manera arbitrària des de l'alta direcció de l'Estat, perquè ella naix i encarna els desitjos del poble; i el poble, en ella, no hi veu la força arbitrària, sinó el nexa que aglutina totes les nostres voluntats i és la coordinadora de totes les activitats públiques de la nostra collectivitat.

Es per això que el poble s'acosta al seu President i vol abraçar-lo, perquè sap que aquella autoritat no representa la força que podria endogalar-lo, com havia succeït fins ara.

Hem observat que en els actes oficials d'abans de l'adveniment de la República, hi havia un contrast entre el relat que en feien els periòdics i la realitat de l'acte comentat. Sempre resultava que la fantasia dels periodistes havia de suplir la manca de cordialitat i d'entusiasme del poble, envers l'autoritat homenatjada. A aquell que només llegia li semblava una manifestació apoteòssica; a aquell que a més hi havia assistit es donava compte del bluf dels periòdics.

Avui, amb Macià, el fet també es produeix, per bé, que a l'inrevés. Si assistiu a un acte en el qual hi hagi el nostre President i després llegiu la premsa, trobeu que la narració dels fets no emmarca la sensació profunda dels esclats de joia i d'entusiasme que heu presenciats.

Serà, potser, que el poble es manifesta d'una manera tan vibrant, que la imaginació dels periodistes no basta a copsar-ne tota la realitat.

No som partidaris del messianisme, car creiem que els pobles s'han de moure per les idees i no pels homes; però el cas del nostre President és tan especial i són tan solemnes els moments en què viu el nostre poble, que mancaríem a la veritat si nosaltres, que sempre només hem bregat per les idees, no confesséssim que Francesc Macià representa la màxima garantia per a la consecució de les nostres llibertats.

L'instint del poble poques vegades s'equivoca, i quan veiem que d'una manera tan unànime i entusiasta segueix darrera d'un home, serà perquè aquest home encarna totes les virtuds i interpreta els sentiments del poble que el proclama capdavanter.

Macià amb els seus setanta anys segueix amb el coratge d'un jove de vint les ciutats i viles de Catalunya per tal d'abrandar els nostres cors i amarar-nos de l'amor i veneració que ell sent pels homes i per Catalunya.

No es pot, doncs, concebre que cap català es negui a votar l'Estatut, car ell representa el reconeixement de la nostra personalitat; i no pot haver-hi ningú que renegui de la seva condició de català. A més a més, es tracta del recobriment de la llibertat d'un poble, i aquesta llibertat és patrimoni de tots els catalans d'avui i dels de demà; per tant no hi ha ningú que tingui el dret de refusar la llibertat dels seus conciutadans i dels seus descendents.

Tenim tots el sagrat deure de votar i fer votar l'Estatut, sense admetre cap excusa.

Catalans: L'èxit del plebiscit s'apropa i amb ell la llibertat de Catalunya.

Podem ésser optimistes

En aquestes hores, a la Generalitat, s'hauran rebut les actes d'adesions a l'Estatut de gairebé la totalitat dels Ajuntaments de Catalunya.

El poble és el que ara ha d'omplir l'últim requisit, el més important sens dubte, que precisa perquè els nostres diputats portin l'Estatut a l'aprovació dels que representen les altres terres hispàniques.

Hi ha qui, al referèndum de diumenge li augura un èxit no tant fallaguer com l'assolit pel plebiscit de les Corporacions Municipals. Nosaltres no temem els vots desfavorables, car ignorem l'existència d'algun sector que s'hagi manifestat contrari, ni creiem que hi hagi cap català d'una tal manca de sentit comú, que el porti a la consumació d'un acte que, si té consciència, ha de remordir-li tota la vida.

Si el plebiscit pot témer a algun enemic és aquest l'indiferentisme, que uns quants anys enrera estava força arrelat a casa nostra. Hem de tenir en compte, però, que amb les eleccions d'abril de primer i les de juny després, el poble ha donat proves que sent la responsabilitat que per llur pròpia voluntat va contraure.

Cert que el 2 d'agost és per alguns una data més a propòsit per distreure còmodament l'obsessió de la calitja que per anar a votar. No obstant, la divulgació i propaganda que es fa de l'Estatut és d'esperar que no serà estèril i farà deixondir de la seva acostumada passivitat els ciutadans massa indiferents en aquelles coses que afecten la collectivitat.

Per altra part, els nostres diputats que vénen de Madrid es mostren satisfets. Creuen no trobar en la Cambra gran resistència per l'aprovació de l'Estatut. No hi ha dubte que ens el discutiran, però els seus arguments han d'estrellar-se contra la racionalitat de cada un dels seus articles, saturats de lleialtat i d'esperit de concòrdia.

Moralment ni discutir-lo poden si l'Estatut va a les Corts recolzat pel voler unànime de tot el poble.

Podem ésser optimistes. La República deu tenir interès en donar al poble allò que ell vulgui...

BRAC